

פרסוקול מס. 202

מישיבת ועדת החינוך והתרבות, שהתקיימה ביום ד',
כ"ג בניסן תשל"ג - 25.4.73, בשעה 10.00.

נ ו כ ח י ם - חברי הוועדה:

א. רימלס - היו"ר
נ. אליעד
ע. דיאב
ז. הרמן
א. ורדיגר
מ. ידיד
א. כץ
מ. בן-פורח
ש. לויין
א. רזיאל-נאור

מוזמנים:

ו. איתן - יו"ר רשות השידור
ש. אלמוג - מנכ"ל רשות השידור
ד. בלוך - יו"ר אגודת העתונאים בירושלים

מזכירת הוועדה:

ד. פלר

ר ש מ ה :

שולמית פרג

בסדר-היום: המשך הדיון בטלביזיה (המשך)

1641

(מקל ביום 30.4.73)

היו"ר א. רימלט:

אני פותח את הישיבה.

ברצוני לשאול את החברים אם לא איכפת להם שנקבע ישיבה למחרת יום העצמאות, ואז נדון על טיוטה בענין זה. מכל מקום, אחזור לשאול שאלה זו מאוחר יותר, לכשיתווספו יותר חברי ועדה.

א. רוזיאל-נאור:

שלחתי מברק למנכ"ל רשות השידור, מר אלמוג, במוצאי שבת שעברה, בענין הדיון שהיה בקול-ישראל על המחבלים הערביים, ועל רגשי הצער שהביעו האנשים לאחר שנלכדו המחבלים מבירות. מר מחת'הו פלד אמר כי הוא יכול להבין את זה, כי למשל, הוא לא הזדהה עם האידיאולוגיה ועם דרכם של אלה שלחמו במחתרת נגד השלטון הבריטי למרות שהיה לו כבוד לנופלים. אם כן, כך אמר, אפשר להבין את זה.

אנלוגיה זו, לדעתי, מזעזעת. איך אפשר להעלות על הדעת ולהשוות יהודים למחבלים אשר כל מטרתם היא לקעקע את המדינה? איך עולה על הדעת השוואה כזו? כיצד הוא יכול לומר שיש לו אנלוגיה כזו, כמו למשל, דב גרונר, או מישהו אחר מתוך 12 עולי הגרדום, שווה לאלה שרוצים להפיל את מדינת ישראל?

יש למר פלד זכות לכתוב מאמרים, ויש לו רשות לפרסם אותם, ולעשות את האנלוגיות המעוותות שלו ככל שעולה על רוחו. אבל שאנלוגיות מעוותות חשמענה מעל מכשיר ממלכתי שקיים בשביל כולם, מתקציב המדינה, ולא נמצא איש, ואף לא המנחה הנכבד, שיעיר לו משהו בענין זה? הרי זהו מנחה מטעם רשות השידור, ומדוע לא תישמע חוות דעת כזו?

זאת ועוד: אתמול במקרה הייתי בבית כאשר פתחו את המשדר עם "שיח צעירים", ושמעתי את דברי הבחור שהיה שם - יהודה מלצור, שהוא חריף ומפולפל מאד. אבל אינני יודעת. יש אנשים שחושבים שזה מוסיף לרויית-חן כאשר משתמשים בביטויים גסים. אינני מקבלת שצריך לדבר "חיילות" כאשר מופיעים בטלביזיה. אם זה גורע מאפשרות הביטוי של הבחור, הרי זה בודאי מוטל בספק.

על כל פנים, תפקידו של המנחה הוא להעיר. הוא יכול לומר לו משהו, ולא להפסיק אותו. הוא יכול להעיר לו בצורה אדיבה שינקוט לשון נקייה. הרי הוא איננו מדבר על עצמו. הוא מדבר גם אלי. ומדוע אני צריכה להיות במצב שנפשי שולדת? למה לנו ליצור תרבות כזו של החן הזה? אופייני דוקא שהבחורים החכמים והמחוכמים ישתמשו בביטויים כאלה.

אני חושבת שתפקידו של המנחה כוללים את השמירה ואת האיזון על טוב טעם.

ועוד דבר, ביחס לעצם התכנית הזו של "שיח צעירים": ברצוני להבין, מהו הקריטריון שלפיו קובעים את צוות המשתתפים? מדוע צוות זה שכל ענין קיומנו מרחף עליו שישן שאלה גדול מאד - הגב' יעל אמרה שהמדינה צריכה להתקיים כך או כך, אבל שימני השאלה הם רבים. מדוע בכל המשדרים האלה לא שמעתי דעות למחנה שלי? אין נוער בית"ר? אין תנועת חירות, או פטודנטים שמשתייכים למפלגה הליברלית?

הבחור שהיה שם - חנן - הוא יוצא מהכלל. זו אישיות מרשימה מבחינה חינוכית. הם מייצגים, חוץ מאישיותם המעניינת, מפלגה מסוימת. מדוע שלא יימצא

א. רזיאל-נאור:

בחור שיעלה אסוציאציות אחרות? אכן העולה מברית המועצות מצא חן בעיני. השאלה שנשאלה שם "מדוע אנחנו פה?" זו שאלה שאינה נשאלת. זה היה הביטוי שלו. אני חושבת שאת זה היה צריך לפתח באמצעות השיח הזה, ואפשר היה למצוא בחורים שידברו לשון אחרת.

אני חושב ששידור זה נגמר.

היו"ר א. רימלט:

מ. ידיד:
הועלתה פה הצעה שתקום ועדה שתבדוק את עניני רשות השידור, ואנחנו ההרשמונו מדברי הממונה על הרשות כאילו הוא מתנגד לזה.

היו"ר א. רימלט:
מליאת הרשות דנה והחליטה נגד ועדת בדיקה, וזה לא רק על דעת מי שמעת, אלא זו החלטה שנתקבלה ברשות.

מ. ידיד:
זו החלטה חמורה, אדוני היושב ראש. אמנם היא סוברינית להחליט מה שהחליטה --- (היו"ר א. רימלט: בענין זה היא ריבונית בהחלט).

אני סבור שהטעם הטוב בכל זאת מחייב משהו. אנחנו נציע ונמליץ שתקום ועדה כזו, ואז יהיה ניגוד כזה, זה לא יתכן. כל זה בא לאור מה שמענו כאן בהמשך הדיון, בעיקר מנציגי הוועד והוועדים והעתונאים שאמרו כי מתרחשים דברים חמורים. אכן זהו המצב בטלביזיה, והוא חמור מאד.

אני רוצה לתמוך, למרות שהרשות קבלה החלטה לדחות את הבקשה, שתקום ועדה - וכאן ברצוני להציע שחברי ועדת החינוך ימליצו שאכן תקום ועדה כזו, שתבדוק את הענינים ברשות.

זאת ועוד: למרות זה שהטלביזיה פועלת כל הזמן, הגעתי למסקנה שיש לצמצם למספר ימים את הפעלת הטלביזיה על מנת לאפשר לרשות להתארגן בצורה נכונה ומסודרת, לתת תכנית נאה כפי שיאה למדינת ישראל. אני ממעיט בפרט זה את החדשות צריך להמשיך לשדר אותן. הוא הדין לגבי השידורים בשפה הערבית שעומדים על רמה טובה. בל יאמרו לנו שאין הכוונה מיוחדת. טוב שיש הכוונה מיוחדת. זה טוב לערבים שיושבים במדינת ישראל ולא לה שיושבים מטביב למדינת ישראל. זו רמה טובה ונאותה, ויש להמשיך בה.

באשר לשידורים בעברית: אני מציע לצמצם את הפעלתם כדי ללמוד את הנושאים, ובעוד שנה לתת תכניות יותר יעילות לציבור הישראלי.

היו"ר א. רימלט:
אני רוצה להעיר מספר הערות לדברי שר החינוך והתרבות שממונה על הטלביזיה, ואני אקח את הנימוקים העקריים שאותם ציין בדבריו: הוא אמר שהדברים משתדרים, וכי כל הענין יתחיל מחדש אם תקום ועדה. הוא גם השתמש בביטוי או במושג של "שקט תעשייתי".

דבר שני שהוא אמר, הוא: "אנחנו הזמנו מומחה". הכוונה למנהל הכללי של בי.בי.סי. והוא יעשה את הדברים. ישנה כאן כחודש ימים, ואז נראה מה הוא יציע. לדעת שר החינוך והתרבות זה יהיה הדבר הטוב ביותר.

אני רוצה להתייחס בהתחלה לשני הנימוקים האלה: איש לא הוכיח אם השקט בא מפני שאנשי הטלביזיה יודעים שהשר הציע לא להקים ועדת בדיקה. אפשר להניח - ואני מדבר כאזרח המדינה - שהשקט הוא מפני שאלה שיכולים להיות לא שקטים, מחכים, ממתינים לדיון של ועדת החינוך והתרבות של הכנסת שהופיעו לפנייה. את זה איש לא יכול להוכיח.

שנית, אינני מאמין - וזה בכל זאת לא בית חרושת לאשפרה, לא בית חרושת "ארגמן", לצביעה - בשקט התעשייתי. הרי שמפני שזה מינהל יוצר. אז לא תהיה ועדת בדיקה, זה כבר ברור, משום שישנם גורמים לשקט, וועדת החינוך והתרבות יכולה לאמת דעות מול דעות. היא איננה יכולה להכריע בהרבה דברים לציבור העובדים בטלביזיה האומנותית ביותר והייצורית ביותר, ולדרוש חלופי הנהלה וכו'. זה בניגוד למקובל. אבל היו דברים שונים שהועלו, והיו תשובות של ההנהלה. ועם כל הכבוד לשני הצדדים, אין אנחנו כוועדה פרלמנטרית - ועדה למציאת עובדות. לכן אני שואל את עצמי: השקט לא מובטח בגלל זה שלא תהיה ועדה בדיקה. השקט מובטח אם ישנן נקודות תורפה אובייקטיביות וסובייקטיביות. ואם נקודות אלה תושפנה להתקיים, אז לא יהיה שקט. אם נקודות אלה תיעלמנה, אז יהיה שקט. אם כן, את הנימוק הזה של שקט אינני מקבל. אמר שר החינוך דבר חשוב, שיהיה יועץ. אני שואל, האם היועץ הזה יכול לייעץ מעבר לדברים ארגוניים, אדמיניסטרטיביים, טכניים, טכנולוגיים - זאת אינני יודע, שכן אינני יודע אם הוא קשור מבחינה טכנולוגית או לא. אבל מבחינת נסיונו הוא יכול אמנם לייעץ יעוץ טכנולוגי; האם הוא יוכל להביע דעה אם יש על כך כתובת ברורה לקביעת רשות אומנותית, נניח, בטלביזיה, מיהו האחראי לגבי ביצוע פעולות הרשות האומנותית וכו' - את זה צריכה הרשות לקבוע. אם כן, האם היועץ הזה יכול לדעת את זה? הוא יוכל לעמוד על כך אם ישנה מדיניות.

אני שואל את עצמי עוד שאלה: האם המומחה האנגלי הזה יוכל להבין את ה"מדיום" הזה בעברית-ערבית? זה הרי דבר מיוחד במינו. האם הוא יוכל להביע דעה על הפער בין האינפורמציה ובין המציאות הקיימת בארצנו? אם יש תחושת אחריות לדבר פחות פיזיקלי, אבל מחנך - האם הוא יוכל להביע דעה על כך? (נ. אליעד: האם זה לא חלק מהמומחיות שלו? אותה בעיה קיימת באנגליה)

אדם צריך לשבת על יד המקלט, ולא כל יום. גם אנשי הוועד המנהל אינם יושבים כל יום. אך לכל הפחות מספר חודשים, תקופה משמעותית לשבת, כדי לקבוע דברים. בעיקר, כשיש עליות וירידות, ואכן יש עליות וירידות בטלביזיה.

איש אינו יכול להתעלם מכך שאין שיפורים בטלביזיה. מכל הדרמות שהיו - וכאן אני מדבר כאזרח המדינה, עם השכלה בינונית בעניינים אומנותיים - הרי שמשפט בייליס היה הדבר הטוב ביותר לדעתי, מכל הדרמות שהיו עד כה.

אין שפק שהבעיה היא עם עליות וירידות, והתאמת אנשים למדיניות הזו. אם כן, יש בעיה של מדיניות אומנותית, ויש אחר כך תיאום, מעקב שהמדיניות הזו פחות או יותר תבוצע. את כל הדברים הללו לא יוכל היועץ להגיד. ואם היועץ יוכל להביע דעה על הצורה האינקביזטורית של המראיינים - היו תלונות רבות בוועדה אחרת, בוועדת חוץ ובטחון, על ראיונות בזמן פעולות וכו'. היו דברים שאמרו כי מוטב היה לא לשאול אותם.

היה ראיון עם ערבי ממזרח ירושלים שקבל את האזרחות הישראלית, שאמר כי הוא חושב מה שחושב, אך המראיין אמר לו: "לא, אתה אמרת לי לפני זה שזה יועיל לך לעבודה".

אני שואל: מבחינה ממלכתית ירושלים מאוחדת, ואנחנו רוצים שכל אזרח ערבי ממזרח העיר, שרוצה להיות אזרח מדינת ישראל, לא לכפות עליו. בלי אינקביזיציה. הנימוקים, זו זכותו הפרטית. זה החופש הפרטי שלו. והנה, נגד הצופים הוא אמר "זה יועיל לי לעבודה". הרי זו הוצאת לעז, כי עובדים אצלנו 60 אלף ערבים, ודורשים מהם שידעו את המקצוע פחות או יותר.

האם היועץ יוכל לעמוד על הדברים הללו? בעתון, דברים אלה יכולים להיות פיקנטיים, ובשידור הם לא יכולים להיות. היועץ, מכל מקום, לא פותר ולא כלום. אני שמח על דבר אחד, ואני זכאי להגיד את זה: שהוועדה לייעול וחשכון, וגם המומחה - על כל פנים, הדברים האלה הועלו לאחר שהתחלנו לדון, וכאן לאחר מה ששגן ראש הממשלה אמר "שלא נפלו חומות ירושלים בגלל תרועות" --- (ש.ו. אלמוג: הוא דיבר על "תרועות" אחרות. הוא דיבר על יחסי עבודה, ולא על "תרועות" אלה).

ועדת החינוך של הכנסת עמדה על אי ניצול ציוד, על צורך בחשכון, במשאבים וכו'. אני אומר, כי המומחה הטוב ביותר לא יוכל לפתור פרובלמטיקה כזו.

ועוד כמה הערות בקשר לזה, ולא בקשר לזה: בעניין החוק - ד"ר איתן אמר, ואני יכול להבין אותו, שלא הגיע הזמן לא לבדיקה ולא לתיקון החוק. אני חושב שנישני של ארבע שנים הוא חשוב. חשוב שניבנה, רצוי להראות. צריך לשקול כמה דברים, משום שהם עומדים וקיימים, והם: אינטגרציה, או הפרדה, או סטטוס קוו. ודאי שנקבע סטטוס קוו על מנת לראות כיצד יפעל. זה הרי לא חוק יסודי. לזה לא צריך רוב מיוחד. מספר שנים, בודקים את המציאות וכו'. יתכן שתהיה בדיקה שתאמר כי צריך להמליץ על שינוי. אפשר לחשוב על דברים רבים, ואני יודע את הדוגמאות שעמדו לפני המחוקק.

ישנם שני גופים שנבחרים, אחד ע"י הממשלה והשני ע"י נשיא המדינה. הקשר ביניהם בחוק איננו כה פשוט. אולי אפשר לחשוב, ואולי מוטב יהיה שהמליאה תבחר את הוועד המנהל. המליאה זהו גוף אוטונומי. המליאה אחראית כלפי עצמה. היא מורכבת מנציגי ציבור לפי ארגונים או גופים שממליצים עליהם.

בפני מי המליאה אחראית? - אני אינני יודע. אולי היא כלפי עצמה, או היא כלפי הציבור; אולי כלפי הוועד המנהל. הוועד המנהל איננו אלא ועד מפקח, אז אולי צריך לבחור אותו? זהו שיקול.

אני בהחלט חושב שיש ליקוי בולט אחד בזה שאין שמכות לרשות השידור. כתוב אמנם שתפקיד כזה קיים. סוף פשוט. אם כן, זה תלוי בראש רשות השידור. כיום ראש השידור הוא ד"ר איתן, אבל יכול להיות פעם יושב ראש שאין לו סגולות אישיות כפי שיש לד"ר איתן. אז הוא יהיה שרוי, או תלוי בידי הוועד המפקח ובידי הוועד המעשי.

מכל מקום, צריכים להיות דברים ברורים לגבי התפקידים. מה הם התפקידים? אם יש זכות וטו להעביר וכו', אז אין שמכות לעשות אחרת. כלומר, ליו"ר רשות ממלכתית אין שמכויות. החוק לא צריך לקבוע שמכויות אישיות, אין לראש השידור שום שמכות סטטוטורית. אפשר לשקול את ענין בחירת המנהל הכללי של רשות השידור. ואילו הייתי מוזמן לוועדת בדיקה, הייתי לומך

הרבה מאד, עד כדי כך שהייתי מציע הצעות. אני מביע רעיונות. השר מביא הצעה שלו שהציע למליאה, ותשעה חברים במליאה. לא צריך להיות נביא שכל ממשלה, תהיה אשר תהיה, תקבל את דעת השר הממונה על הטלביזיה. אם כן, איזה ערך יש להצעה של תשעה חברים של המליאה? אף פעם לא יהיה כזה. או שצריך לקבוע שהממשלה ממנה לפי הצעת שר, או שהמליאה ממנה - "פיפטי-פיפטי". מכל מקום, המצב הקיים הוא "חצי שור וחצי תרנגולת". וזה ברור.

אלו הן רק דוגמאות שעל כל פנים הן ראויות לשיקול, וזה לא מתשיש, וזה לא מעורר שום תעשיית.

הואיל ואינני חושב שוועדת החינוך, שאמנם נכנסה לבעיה, אבל אין לה עדיין חומר להוציא, חוץ מדברים מוסכמים ע"י הרוב - יש הרושם, כאזרח, כי ככל שאתה יורד בדרג - נגיד בטלביזיה - השמכות המרכזית חלשה יותר. הייתי אומר שזה אולי קיים בכל זירת הממשלה. אבל שמענו שהדרגים הבינוניים הם העובדים בשדה. בין הצוות הבכיר ולמטה יש חלל ריק.

אני חוזר ואומר לוועדה - ושוב, אני אומר זאת כאזרח, כחבר ועדה, שיש לו אינפורמציות - לא אני יכול לשפוט. יש לי אינפורמציה או יותר משיש לחברי הוועדה, לגבי הצוות שיוצא לשדה, ולא בדרג הגבוהה. הכוונה לאיש צילום, טכנאי, במאי ועוד. אומרים האנשים, במידה שזה נכון, כי אין מי שיכריע במקרה שיש חלוקי דעות בשדה. ושיפרו לי מעשה שהיה. אני מוטר דברים בשם אומרם. איש הצילום אמר חע שהיה צריך להזיז מקרופון, והוא לא היה יכול להזיזו. להלכה יכול להיות בצוות של 4-5-6 איש שיוצאים לשדה, מי שזכותו להכריע, אך אין לו שמכות כזו, שכן כולם בדרגה שווה ואז צריך להגיע להבנה בזמן שיש מירוץ של שניות. יתכן ודברים כאלה אינם מגיעים להנהלה, אך יתכן גם שהם כן מגיעים להנהלה.

אני אומר שיש בטלביזיה בשטחים עליות, והלואי שכך זה יימשך. אבל זה תלוי באנשים. אבל המצב הוא שיש עליות וירידות. יכול להיות שהמומחה יוכל להביע דעה. יתכן. אם יש לאנשים המתאימים הכישורים המתאימים, אז יתכן. אם הוא יבדוק את זה. הוא איננו בורר. הוא רק יועץ, והוא ילמד את הכישורים. הוא יוכל לבדוק מלמעלה למטה.

אני שואל את עצמי: אם הוא, המומחה, יציע הצעות בתחום שהוא מבין, והן תהיינה חלקיות, שתדרושנה שינוי קצת יותר משגרת - ממי ההנהלה והעובדים יקבלו את זה יותר - מוועדה ציבורית עם שמכות, או ממומחה זר - אורח נטה ללון - שיבדוק במשך 4 שבועות במכשיר, עם כל גלגוליו - עם צוות הקמה, וירושות, ולחצים וכו'. אני על כל פנים, לא מחפש שום אשמים, אלא רק מעוניין למצוא דרך לחקן מה שאפשר לחקן, ולא הכל ניתן לחקן.

הנה, צוות של מומחים - ועדת מומחים - לא יכול היה להעביר דברים. ניקח בתור דוגמה את הרפורמה בחינוך, בראשותו של פרופסור פרוור - האם קבלו אותה המורים? העיריות? היחה ועדה פרלמנטרית, ואז קבלו את זה. זה מובן מאליו. צריך לכתוב סטטיסטיקה לגבי מספר המגרות שבארכיונים בהן נקברו התיקים מלאי החומר שהמדינה הזמינה. גם זה קצרה אצלנו.

ועדה ציבורית בלתי תלויה, בעזרת מומחים יכולה להגיע לא לכליל השלמות והאמת, אבל היא יכולה להתקדם על דינו יותר מאשר ע"י מומחה.

אני בטוח שההנחיות בקשר לענינים פוליטיים, קיימות בכל שטח. אמרתי שההנחיות טובות, ואולי

היו"ר א. רימלט:

צריך לעשות קונקרטיה. אני בטוח שבכל הדברים יש הנחיות. אני בטוח שיש הנחיה של המראיין המדונה בחדשות. צריך להיות דיווח אובייקטיבי, ולא מגמתי. כך גם בעתון חופשי, מתפרסמים בו מאמרים, אבל מאמר המערכת או חדשות - זה נעשה בהתאם לעובדות. כי הוא מבוקר.

יש לי הרושם שיש אנשים בטלביזיה שיש להם דעה, והיא ניתנת איכשהו גם בדיווח החדשות. אני לא חשוד באיזו מגמה, או באיזו דעה, כי עוול נעשה לממשלה ולא רק לאופוזיציה ע"י המגמתיים. בוויכוח על חוק העודפים היתה מגמה לאנשי התקשורת, והיא אכן בלטה; הממשלה החליטה על אישור מכירת קרקעות ביהודה ושומרון. אני כאזרח, ראיתי את הדיווח כך שהממשלה החליטה לא למכור. אני מתנגד לזה.

אני אומר שיש מגמתיים בולטת, אולי מתוך רדיפה לשנינות, להברקות. אני בטוח שההנחיות הקיימות בכתב ובעל פה הן בסדר גמור. כך גם בכל הנוגע לממשלה. אבל כל מה שאתה יורד, אפילו לא הרבה, אז אתה נתקל במשטר פיאודלי. כל ממונה, הוא הקובע. בודאי יש הערות לאחר מעשה. אך מעשים אלה הולכים ונשנים.

ז. הרמן:
כמה מלים לגבי הנקודה מה שיכול לתרום מומחה: אני זוכרת כי כאשר הייתי באו"מ, אז נאמר לי שתענוג לשלוח מומחה לישראל, שכן יודעים הישראלים מה הם רוצים ממומחה, והם גם יודעים לנפח את בקשתם.

ברור לחלוטין שמומחה לא צריך להכריע בשבילנו. זו לא עבודה של מומחה. הוא בא עם אוסף של נסיון של שנים שאינם שייכים למציאות של מדינתנו, אבל יש חכמה איך לנצר את המומחה. יש לי מספק אמון בהנהלת הטלביזיה להיות די בטוחה כדי לדעת כיצד לנצל את הידע של המומחה לתנאים שלנו. אותו דבר חל על עבודת הוועדה. ועדה מציעה הצעות, ואחר כך אפשר לבצע אותן בצורה זו או אחרת. זה מתבצע לפי הגישה וההבנה של האיש שמקבל את ההצעות.

אני, אישית, שיושבת ושומעת את דברי הבקורת על הטלביזיה, אינני יודע באיזו מידה קיימת אפשרות להגיע לעוד נקודות שהן פרובלמטיות שדורשות פתרונות. אני חושבת שהסרבול של הנושא ידוע לנו מספיק. השאלה היא, מה יש לעשות, ובאילו צעדים יש לנקוט בכדי להחליט על דברים.

שמענו מחברת הכנסת אסתר רזיאל-נאור בקורת על התכנית שהיא ראתה אתמול בערב בטלביזיה. גם אני ראיתי אותה תכנית. אני חייבת להגיד שזו היתה תכנית יוצאת מהכלל, ואין זה משום שהסכמתי עם הדעות שהושמעו שם. אבל קיימת מציאות מסויימת במדינתנו, ואי אפשר ע"י ועדות והחלטות ופקודות לשנות את המציאות הזו. כך האנשים חושבים. אני חושבת אחרת, ואת חושבת אחרת. זה מרגיז אותך. אבל זו המציאות. (א. רזיאל-נאור: מהי המציאות?) אני חושבת שיש עוד אנשים שיכולים לייצג דעות אחרות).

יש אנשים חכמים, ויש אנשים טפשים. זה דורש חכמה כדי לשאול את השאלה שנשאלה שם.

יש עניין שיכול להביא דעה אובייקטיבית. אינני יודעת מה זה דעה אובייקטיבית. אולי דעה אובייקטיבית חשובה בשביל היושב ראש, אך היא איננה אובייקטיבית בשבילי. קיימת גם עמדה של דעה קודמת. מדברים על חופש ביטוי, מדברים על התערבות, וכו'. ישנם עתוננים כמו: הצפה, על המשמר, דבר ועוד.

שבהם אנשים יכולים להביע דעות. מה שלא כן בטלביזיה, משום שזו מערכת משולבת, ואין צורך להרחיב על כך את הדיבור.

אני חוזרת ואומרת - וגם היושב ראש דיבר על זה - כי המומחה יכול אולי לעזור בזה, אם כי זה גם כן ענין של קריטריונים מדויימים. גם אם הולכים לפי קריטריונים, אז הטיפול הוא באישים שבאים לעבודה, אלה הם אנשים שיש להם נסיון ודעות והשקפות קודמות, ואי אפשר להחזיק אותם בצורה כזו שהם ידברו לפי קווים מסויימים, אם כי אפשר בהחלט לבקש ולדרוש מומחים וכישורים מסויימים.

מכל מקום, אני מתנגדת להקמת ועדה, כי אני חושבת שהיא לא תוסיף ולא כלום. אני חושבת, שחשיבות המומחה היא בזה שנדע כיצד להשתמש בידע שינסה למסרו לנו. ועוד יותר חשוב הוא, עצם הנכונות, המוטיבציה, היכולת לתפקד והכישורים של האנשים שעובדים בתוך הטלביזיה. זהו העיקר. צריך שתהיה יכולת לתפקד בצורה נכונה.

נכון אמר היושב ראש בדברו על האנשים בשדה - צריך שיהיה מי שיכריע בדברים. יש גם מומחים של עבודה בצוות, וזה אכן דורש לימוד. אינני יודעת באיזו מידה זה קיים, ואינני יודעת באיזו מידה שמו דגש על ההבנה שדורשת מומחים והכנה.

בפעם האחרונה פרתתי כי פגשתי בחור ישראלי שלמד בארצות הברית. הוא אמר כי הוא איננו חושב לחזור לארץ, משום שדורשים ממנו משמעת צבאית ויכולת לעבוד בצוות. הוא לא אמר מי דורש זאת ממנו.

כל הדרישה בעבודה טלביזיונית חייבת להיות בעלת מחשבה חפשית, וזה מנוגד למשטר צבאי.

ברצוני להביע דעתי בענין הטלביזיה: אין ספק שחל שיפור רב בטלביזיה. אני חושבת שבימי פסח היו תכניות טובות מאד. הייתי רוצה שרמה זו תשמר. הרמה, הנכונות של האנשים שעובדים בטלביזיה לשחף פעולה בינם לביין עצמם, להביין את הבעיות ולחפש במשותף את הפתרונות - כל אלה הם דברים חשובים בעבודת צוות.

אני חוזרת ואומרת, כי לדעתי שום דו"ח מבחוץ ושום הרצאות ואיזו שהיא ועדה שתהיה יכולים לתרום לתפרוץ. אני רק מקווה שהנהלת הטלביזיה יודעת מה שרוצה מהמומחה שיבוא, והיא גם תדע לנצל את ההצעות שיציע לה. חזקה עלי שהנהלה תדע את הדברים הרלבנטיים במצב שלנו.

נ. אליעד: אני מקווה שאנשי הטלביזיה שמלווים אותנו בדיון הארוך, הממושך, הענייני, ישבעו נחת מעצם העלאת הדברים ומעצם הרצון להגיע לפתרונות.

אינני יודע עוד עובדים שעומדים תחת בקורת כמו אנשי הטלביזיה. אינני שותף לצעקה הגדולה שקמה סביב אלי ניסן שאמר שהממשלה החליטה לא להחליט. זו לא אוניברסיטה. צריך לתת בקורת. צריך לתת פרשנות מדינית. לפעמים רוצים למצוא הברקה. ההברקה לפעמים מצליחה, ולפעמים לא מצליחה.

אני מאד מאד מצטער על שאחרתי, ולא שפלתתי את דברי חברת הכנסת אסתר רזיאל-נאור. אולם, אם הבינותי נכון מדברי חברת הכנסת הרמן - שלא היה מיוצג משהו מסויימים ב"שיח עם צעירים". כאן ברצוני לומר כי אני מאד משבח תכנית זו, ושולח לכם ברכתי. עובדה היא שישבנו, כל בני הבית, רתוקים למעלה משעתיים והאזנו לתכנית זו. זו הצלחה מאין כמוה. אני ודאי לא

נ. אליעד:

חשוד בעניין זה. יש לי מחלוקת יסודית לגבי הקו של גח"ל. אני מכבד את הדעות. אני רוצה שתהיה קומוניקציה. הייתי רוצה במה כזו, עם ציבור כזה, עם דעות כל כך מגוונות. אבל למה לא יהיה מקום לדעה שיכולים להתווכח אתה, להתמודד אתה? זאת אמר אחד הצעירים, ואני נהניתי מכל שניה של השידור הזה. אשרי העם שיש לו צעירים כאלה. מה זה לעומת הרמה, הגישה, האחריות, האיכפתיות? רק חבל שאין קומוניקציה כוללת, של כל הגוונים, של כל המחשבות במדינה. אני מצטער. חבל. אני מאמין שהדברים האלה, אדוני היושב ראש, לא יתקנו לא ע"י ועדת בדיקה ולא במשהו אחר. אבל טוב שוועדת החינוך עוסקת בזה, ומלווה את זה. אני חושב שההערות ודברי הבקורת הענייניים ודאי ימצאו את מקומם בקרב ההנהלה. יקחו את זה בחשבון, ויעשו כמיטב יכולתם.

אני חייב להודות שחל שיפור

בטלביזיה. כל הכבוד.

אני מביין, אדוני היושב ראש, שהתקן לא מתכוונת שתקום ועדה פרלמנטרית, אלא שרשות השידור תקים ועדה. (היו"ר א. רימלט: לא אטיל את זה על המליאה)

אותי מדריך עקרון שונה, והוא:

יכול להיות ויכוח לגבי בעיית העצמאות של רשות השידור - האם זה טוב או זה לא טוב, האם זה רצוי או לא רצוי? עובדה היא, שהדבר הזה נתקבל, חוק חוק והטלביזיה פועלת לפי זה. במסגרת החוק שנתקבלה, לדעתי, עדיין לא יכולה הרשות למנות את הוועדה, אם אמנם הנסיון המלא ישכנע צריך בתיקון יסודי. כל ועדה לבדיקת החוק תצטרך להביא את זה בחשבון, אם הנסיון מראה לנו שיש הכרח לשינוי יסודי. על כל פנים, אני חושב כי עניין זה עדיין לא בשל כדי להפיק ממנו לקחים שיאמרו לנו על שינוי יסודי של החוק. אכן קיימות בעיות של הרשות במועצת רשות השידור. אבל אני משוכנע שהנסיון עדיין איננו מספיק דיו כדי שנוכל לקבל היום המלצה להקים ועדה שתבדוק את הנושא. ואם כן, אז צריך יהיה לבדוק מיטודו ומתחילתו. אני חושב שהזמן עדיין לא הגיע.

אם אנחנו מדברים לא על ועדת חקיקה פרלמנטרית, אלא על מועצה שרשות השידור תקים, אז עם כל הכבוד, הדבר לא נראה לי. לא יתכן שאנחנו נמליץ שמועצת הרשות תקים ועדת בדיקה. (היו"ר א. רימלט: כל המלצה שיש לה רוב, מתבצעת).

אני מסכים אמר. כך אני רואה את זה.

אם תתקבל המלצה ברוב בוועדת החינוך

של הכנסת, האומרת שיש להקים ועדה - אז איפה היסוד המוסרי שיש בעניין זה? אני הייתי מתפטר מיד, כי הייתי חושב שזו התערבות בתוך מסגרת שיש לה שמכוונת משלה. שתבוא ועדה של הכנסת, ושתרכי ועדה - הרי זו התערבות. הרי כל שר ומשרדו כפופים לכנסת. אם ועדה של הכנסת תחליט נגד משרד החינוך, אז היא תעביר חוק --- (היו"ר א. רימלט: אני מציע שנשאיר את הבעיה הזו) הרי אין שום השוואה בעניין זה. גם לא הייתי מעלה רעיון. אולי צריך למצוא דרך לכפוף את רשות השידור לוועדת כנסת. כל עוד לא עשינו את זה, וכל עוד יש שמכות מלאה לרשות השידור, הרי לדעתי זו הבעת אי אמון אם תחליט נגד זה.

לי נדמה שיש יסוד סביר למה שאני

טוען, שוועדת הכנסת תקבל החלטה הממליצה לפני רשות השידור להקים ועדת בדיקה, שכן הדבר הזה אינו נראה לי לחלוטין רק מהבחינה הזו

אני מסכים עם היושב ראש, שהמומחה

לא יכול לענות על הרבה שאלות שהתעוררו כאן.

אני הייתי מציע לחכות בדיונים שלנו עד קבלת התוצאה. אינני רואה שיכולה להיות התאמה בשתי פעולות כאלה. אני יודע שיש בעיות. אני לא מאמין שאת החקירות האניקביזציוניות וכו' יגיעו לפתרון. אך מוטב שתקחו את הדברים לחשומת לב. ניתן לרשות השידור להתאזן. להתיישר. ללמוד מלקחים. עלינו לתת לה "שאנס" לתקן את עצמה, ולמצות את מלוא היכולת במסגרת החוק והעקרונות שנקבעו. אחרי 10 שנים אפשר לעשות בדיקה מחדש, ולראות מה יש להפיק מהנסיון.

אינני מאמין שהמחלה תהיה כל כך כרונית. אני משוכנע שהדברים הולכים ומשתפרים. בכל מקום עבודה אין ויכוחים? כל העיריות שלנו, האם כולן משודרות? אני חושב שזה חתך של הציבור, של המדינה, ואפשר לבקר הכל. אין לומר שזו מחלה כרונית. אני מסכים שיש בעיות, ואני חושב שיש מקום לתת "שאנס" להתגבר עליהן.

מ. בן-פורח: (מצטט סעיף מסויים בעמוד 9 של התקנון):

רציתי לסכם כמה נקודות ממה שהתרשמתי מקריאה בעתונות: אני חושב שהמרכיב של מחלמת היהודים בתוך הטלביזיה השפיעה עלינו יותר ממרכיבים אחרים. אנחנו הושפענו מהשלילה של מלחמת היהודים. ראינו את המלחמה בינם לבין עצמם, בינם לבין הרשות. אף אחד לא יכול לשפר, לא ועדה של הכנסת, ולא אדם מומחה שיבוא הנה, משום שיש בזה מוסר עבודה.

ועדה פרלמנטרית בודאי שלא תעזור. אולם, כיצד תפעל הרשות כדי לתקן את זה? היא רשאית לעשות בכל כלי. ועדת בדיקה זה כלי של הרשות שתעשה אין שהיא תעשה. יכול להיות שראש הרשות יהיה יו"ר הוועדה. לכן הייתי מציע את המסקנות הבאות:

1. הוועדה ממליצה בפני הרשות לבדוק את החוק במגמה להגביר שמכותה בענייני עובדים וסדרי עבודה, וזאת תוך הידברות עם האיגוד המקצועי. "כאן הייתי אומר להביא תיקון חוק. הטלביזיה משפיעה רבות מאד על גיבוש דעה במדינה. ראיתי את האיגוד המקצועי בחוק שכסוכי עבודה. ראיתי את הגמישות שלו. ראיתי שם מספר דברים, לכן אמרתי "תוך הידברות עם האיגוד המקצועי". הייתי רוצה את עצמאותי מול האיגוד המקצועי.

2. הענקת סמכויות נוספות למנהלי הרדיו והטלביזיה בעבודתם היומיומית.

3. הפרדה בין ניהול הרדיו לבין הטלביזיה, פרט לתחומים הטכניים המחייבים האחדה.

4. צמצום ימי השידור בטלביזיה החל מאפריל 1974, פרט לחדשות, ובזמן הנותר להגביר את מיומנותם של העובדים.

אלו הן הצעותי.

א. רזיאל-נאור:

לא אמרתי שצריך לשנות דעותיהם של האנשים. גם לא טענתי שיש להם דעה כזו. אבל מחיתי על כך שהשוו את המחבלים המתנקשים במדינת ישראל למלחמתם של עולי הגרדום, וכל זה בעזרת המכשיר שמיועד לקומוניקציה.

א. רזיאל-נאור:

זה היה שיח מנחה. אני טוענת, כי כמו שזכותו של מנחה לומר ש"אנחנו לא מדברים על הבעיה הסינית", לדוגמה, כך מחובתו של מנחה להעיר שאין זה כך.

(ב) אחרי השידור הראשון של "עם צעירים", הייתי הראשונה ששבחתי אותם. היו ארבע תכניות כאלה, וחיכיתי מתכנית לתכנית שיהיה אחד מתנועת בית"ר שידבר גם כן, אך לא היה כזה. חיכיתי, ולא שמעתי דעות אחרות.

אם זו מערכת משולבת, אז אני שואלת: "איה אני?". המעט עשינו כדי שתקום מדינה זו?

היו"ר א. רימלט: בשבוע הבא אנחנו נתחיל לדון על טיוטה. אנחנו נכין אותה הצעות שהחברים הציעו, וב-8 לחודש אנחנו נתאסף כאן עוד פעם, בשעה 11.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.50.